

64

Colectia **POVESTIRI ȘTIINTIFICO-FANTASTICE**

IVAN ANTONOVICI EFREMOV

NEBULOASA din ANDROMEDA

Consiliul astronomic

EDITATA
DE REVISTA
**ȘTIINȚA
TEHNICĂ**

IVAN ANTONOVICI EFREMOV

NEBULOASA DIN ANDROMEDA

Roman de anticipație

Colecția „Povestiri științifico-fantastice”

64

Traducerea din limba rusă de:
TATIANA BERINDEI și ADRIAN ROGOZ

Revizia științifică de:
ION MÎNZATU

**LUCRĂRI CARE VOR APĂREA ÎN COLECȚIA
„POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE”**

Nr. 65 — „*Nebuloasa din Andromeda*” de I. A. Efremov

Nr. 66 — „*Cîntecul lebedei*” de Ioana Petrescu

Nr. 67 — „*Diavolul din cioldir*” de R. L. Stevenson

Pentru a putea răspunde cu promptitudine numeroaselor manuscrise pe care le primim la redacție, rugăm pe toți aceia care ne trimit lucrări spre publicare ca textele lor să fie dactilografiate. De asemenea întrucît planul de apariții al Colecției noastre cuprinde un număr suficient de romane, rugăm pe autori ca povestirile lor să nu depășească o fascicolă (50—55 pagini dactilografiate la două rînduri).

Coperta-desen de: DUMITRU IONESCU

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Călătorind prin spațiile cosmice, aproape cu viteza luminii, astronava „Tantra“ se întoarce spre Pământ dintr-o misiune primită din partea Consiliului astronomic, în numele Marelui Cerc (care reprezintă un sistem de comunicații între diferitele lumi locuite din Galaxia noastră).

În acest timp, pe Pământ, Dar Veter, directorul stațiilor exterioare ale Marelui Cerc, își predă serviciul noului director, africanul Mwen Mas. Are loc ultima transmisiune dirijată de Veter; la sfârșitul acesteia sînt recepționate imagini venite de pe epsilon-Tucana, o stea aflată la o depărtare de 300 de ani-lumină. Sînt chipuri de bărbați și femei, foarte asemănători oamenilor, dar de o frumusețe desăvîrșită. Mwen Mas se simte fermecat și tulburat de una dintre aceste femei.

La fărîmul mării se întîlnesc Dar Veter, Veda Kong, o cunoscută specialistă în istorie, Ava Egoro, principala ei ajutoare, psihiatra Evda Nal, Mwen Mas, prietenul său fizicianul Ren Boz, pictorul Kart San și Ciara Nandi; o fată excepțional de frumoasă, ce-i servea drept model. Ava descoperă în fundul mării uriașa statuie a unui cal. Mwen Mas și Ren Boz se sfătuiesc cu Dar Veter cu privire la experimentarea ideii lor de a înfrînge strîmsoarea implacabilă a Timpului. Veter recunoaște măreția acestei idei, dar își avertizează prietenii de teribilele primejdii care-i amenință.

În mersul ei, „Tantra“ este atrasă de o uriașă stea de fier și coboară pe o planetă a acesteia, unde sînt descoperite alte două astronave: una terestră, „Vela“, și una necunoscută de forma unui disc-spirală. După ce-și dau seama că echipajul „Velei“ fusese nimicît de un soi de straniu „meduze“, membrii expediției „Tantra“ încearcă să pătrundă în spiralodisc. În această întreprindere, astronavigatoarea Niza este grav rănită. În cele din urmă, datorită conducerii pricepute a lui Erg Noor, „Tantra“ izbutește să scape de sub colosala atracție a stelei de fier, să pornească din nou spre sistemul nostru solar și să ajungă pe Pământ, unde sînt primiți în triumf. Între Veda Kong și Erg Noor exista cu ani în urmă o legătură de dragoste. Lungul răstimp în care fuseseră despărțiți i-a făcut să-și dea seama că iubirea lor nu era suficient de trainică. În cursul călătoriei sale în cosmos, Erg s-a îndrăgostit de Niza, iar pe Pământ Veda a legat o mare prietenie cu Dar Veter. Aflînd de întoarcerea „Tantrei“, Veter o lasă pe Veda singură pentru a nu-i stînjiți revederea cu Erg. După ce lucrează un timp la o exploatare submarină de titan, Dar Veter o rechemat urgent de Consiliul astronomic din pricina unei catastrofe produse pe satelitul 57.

Folosind instalațiile lui Kor Yull din Tibet, Mwen Mas și Ren Boz întreprind grandioasa lor experiență prin care vor să învingă Timpul, dar totul se termină cu o dezastruoasă explozie.

În așteptarea judecării sale de Consiliul astronomic, Mwen Mas pleacă în Insula Uitării, locul celor stăpîniți de umbrele trecutului. Acolo o cunoaște pe Onar, o fată urmărită de căpetenia unei bande de asasini.

(Continuare din nr. 63)

Mwen Mas făcu o sforțare deznădăduită ca să se ridice în genunchi, dar o lovitură de picior îl doborî iar la pămînt. Cu hohote triumfătoare de ris, dușmanii o tirară pe Onar jos, pe coasta stîncoasă, și se mistuiră în tufiș, lăsîndu-l pe Mwen Mas lingă focul stîns.

Africanul nu reuși să-și desfacă legăturile decît peste o oră, cînd orice urmărire și încercare de a-i găsi în bezna acelei nopți tropicale ar fi fost inutile... Își mută în altă parte focul pingărit și la lumina flăcărilor înalte se apucă să-și cerceteze rănile. Nu putea uita ultima privire pe care i-o aruncase fata batjocorită — o privire plină de îngrijorare și de abnegație cum rar puteai întîlni chiar și în Lumea cea Mare.

În acele cîteva ore, savantul surghiunit învățase acolo un vechi adevăr al pămîntului: înțelesese că înțelepciunea e mai mult decît cunoaștere, este o cunoaștere trecută prin focul simțirii. Pentru prima oară în viață, Mwen Mas se gîndi la eroii îndepărtatului trecut, la acei oameni care, în ciuda condițiilor umilitoare, egoiste, animalice în care trăiau, au știut să-și păstreze bunătatea, să dea o exemplară dovadă de răbdare și dirzenie, să rămînă totuși oameni adevărați. În sufletul său sălășluia acum un puternic sentiment de culpă față de locuitorii din Insula Uitării. Chiar și faptul că ființe de felul lui Onar puteau suferi aici nu reprezenta oare o greșeală de neiertat a Lumii Mari? Dialectica vieții ridică pretutindeni în fața oamenilor contradicțiile sale. Căci iată că și aici, într-un mediu dușmănos și brutal, i-a fost dat să descopere puterea dragostei, devotamentul și dufșia înflorînd tocmai pe marginea prăpastiei.

Și Mwen Mas se gîndi aproape cu ură la teoreticienii științei vechi care preziceau că omenirea n-are să devină mai bună în decurs de un milion de ani, sprijinindu-se în afirmația lor pe noțiunea prost înțeleasă a incetinelii cu care speciile se transformă în natură. Dacă acești teoreticieni ar fi avut în ei o mai mare dragoste de oameni și ar fi cunoscut dialectica dezvoltării, o asemenea absurditate n-ar fi putut niciodată să le treacă prin minte, darămite s-o mai și susțină în chip de dogmă științifică...

În dosul umărului rotund al Pidurutalagalei, începură să mijească zorile. Mwen Mas coborî la riu ca să se spele de noroiul cu care se minjise în toiul luptei sale nocturne. Dacă era să judece cele întimplate în mod formal, putea spune că avusese loc o încăierare primitivă între doi masculi pentru o femelă. În realitate însă fusese o mare lecție pe care un om trufaș al Epocii Marelui Cerc o primise din partea vieții!

Pe pășune, îl aștepta păstorul de schimb: Mwen Mas avea două zile libere. Folosi acest timp pentru a o căuta pe Onar în satul ei și în împrejurimi. Dar la toate întrebările lui, oamenii fie că răspundeau

cu un sincer „nu știu”, fie că coborau la pământ priviri care tănuiau ceva.

Africanul îl revăzu pe uriaș, a doua zi dimineața. Se întoarse simțind în spate privirea lui plină de răutate și ură. Împreună cu el, mai era un tânăr, care-i spuse ceva în șoaptă. Zimbiră amindoi, rinjindu-și dinții. Mwen Mas grăbi pasul, vrind să se apropie de ei și să-i întrebe de Onar. Cei doi dispărură însă într-o clipă într-o trecere întunecoasă dintre clădiri.

În tot restul zilei, Mwen Mas trăi sub impresia apăsătoare a unor ochi nevăzuți care îl urmăreau. Trebuia să se întoarcă la poalele Pidurutalagalei ca să ia revizii de la Direcția Pășunilor.

Umbla cu pași repezi pe drumul bătătorit de care, de-a lungul unui podiș înalt. Ca să ajungă la pășune pe drumul cel mai scurt, trebuia să străbată o coastă păduroasă. Secera îngustă a lunei noi nu putea să-i lumineze calea mai mult ca o oră și jumătate. Iar ca să urce piepțiș pe o cărăruie povirnită de munte, într-o noapte fără lună, nu era deloc ușor. Mwen Mas se grăbea. Copacii rari și scunzi de pe povirniș brăzdau cu umbrele lor lungi și negre pământul uscat, cenușiu. Mwen Mas umbla, uitându-se atent la picioare ca să nu se poticnească de nenumăratele rădăcini mărunte și se gîndea la dușmanul său, conducătorul acelei cete de bătăuși.

În dreapta, în depărtare, acolo unde coasta suia lin și se pierdea în umbră adîncă, un micuț amenințător, prelung cutremură pământul. Un răcnet gros îi răspunse din stînga, unde luna zugrăvea pe pământ pețe și dungi de lumină. În sunetele acestea era o putere care pătrundea pînă în străfundul sufletului, trezind în el mult uitatele sentimente de frică și de resemnare în fața unei fiare de neînvins. Ca un antidot al străvechii groaze, în inima africanului se aprinse dorința tot atît de ancestrală de a se bate, furia luptei moștenită de la nenumărate generații de eroi anonimi care apăraseră dreptul speciei umane la viață în mijlocul mamușilor, al leilor, al urșilor uriași, al taurilor turbați și al nemiloaselor haite de lupi, în istovitoare zile de vinătoare și în nopțile pline de spaimă în care trebuiau să se apere.

Mwen Mas rămase o clipă în loc, privind în jur cu răsufierea tăiată. În liniștea nopții nu se mișca nimic; dar de îndată ce făcu cițiva pași pe cărare, simți deslușit că este urmărit îndeaproape.

Își aminti de cele povestite de Onar despre tigrii uriași care trăiesc tocmai aici, în deșeurile de nepătruns ale Pidurutalagalei. Începu să alerge, gîndindu-se totodată ce are de făcut dacă fiarele — în orice caz erau două — se vor năpusti asupra lui.

Să caute scăpare în copacii aceștia mici, pe care tigrul se urcă mai bine decît omul? N-avea nici un sens... Să se apere? Cu ce? În jur nu erau decît pietre. Nu putea nici măcar să-și rupă o ghioagă cumsecade din ramurile acestea, tari ca fierul... Auzind răcnetele fiarelor aproape de tot, în spatele său, înțelese că este pierdut. Ramurile copacilor ce se bolteau deasupra cărării colbăite îl apăsau; în aceste clipe de restriște, ar fi vrut să caute îmbărbătare în adîncurile veșnice ale cerului înstelat. Începu să alerge în salturi mari. Soarta îi părea favorabilă: ieși într-o poiană largă. În mijlocul ei zări o grămadă de pietroaie. Își alese unul colțuros, de vreo 30 de kilograme, și se întoarse spre pădure. Era și timpul. Văzu niște năluci mișcătoare, dungate, care se ițeau printre zăbrelele umbrelor pădurii. Luna atingea acum cu un colț virfurile copacilor. Umbrele

lungi se așterneau în curmezișul poienii. Urmindu-le ca pe niște drumuri negre, două feline uriașe se tirau spre Mwen Mas. Ca și atunci, în încăperea subterană a Observatorului din Tibet, africanul simți apropierea morții. De astă dată o vedea arzind ca o văpaie verde în ochii fosforescenți ai fiarelor. Trase în piept adierea răco-roasă adusă de o pală de vânt, se uită în sus, spre slăvilile scinteietoare ale Cosmosului, și, îndreptându-se din spate, ridică deasupra capului pietroiul. Tigrul din stînga era acum la 30 pași de el. Iată-l cum se lasă pe labele dindărăt și se încordează, gata să țîșnească la atac...

— Mai repede! răsună în poiană un strigăt puternic. În spatele lui Mwen Mas, scăpărare din trei părți flăcările zvirlite de țevile aruncătoarelor de grenade. Surprins, scapă piatra din mînă. Tigrul cel mai apropiat se ridică în două labe, dar grenadele paralizante explodară cu pocnet înăbușit, ca o bătaie de tobă, și fiara se rostogoli pe spate. A doua făcu un salt în direcția pădurii. De acolo, se mai arătară alte trei siluete de oameni călări. O grenadă de sîclă cu puternică încărcătură electrică se sparse în capul tigrului, care se prăbuși cu botul său greu în iarba uscată.

Unul dintre călăreți se apropie. Niciodată pînă atunci nu i-au părut lui Mwen Mas atît de frumoase hainele de lucru ale oamenilor din Lumea cea Mare — pantalonii mai scurți de genunchi și cămașa larg deschisă la guler, cu două buzunare la piept, din pinză groasă de în artificial de culoare albastră.

— Nu ești rănit, Mwen Mas?

Cum să nu recunoască glasul melodios care în momentul acela părea atît de îngrijorat! Ciara Nandi!! Uitînd să răspundă, africanul rămase incremenit pînă cînd fata sări jos din șa și alergă spre el. În urmă-i veneau cei cinci însoțitori pe care pînă atunci Mwen Mas nici nu apucase să-i vadă bine. Secera îngustă a lunei se ascunsesese îndărătul pădurii, vîntul se domolise, și întunericul înăbușitor al nopții toride învăluia pădurea și poiana. Mina Ciarei căută brațul lui Mwen Mas. Acesta îi apucă încheietura subțire și lipi palma feței de pieptul său musculos, care se zbătea cu putere. Cu virful degetelor, Ciara îl mîngieie lin, și această ușoară atingere risipi asupra lui Mwen Mas o liniște încă necunoscută.

Unul dintre salvatorii săi, un bărbat de statură mijlocie, după toate aparențele conducătorul cetei, scoase de la oblicul șei o lanternă de semnalizare și o îndreptă spre cer. Mwen Mas își dădu seama că noii veniți așteaptă un aparat de zbor. Toți cinci erau băieți tineri, colaboratori ai detașamentului de nimicire, care-și aleseseră drept una dintre isprăvile lui Hercule lupta cu animalele vătămătoare din Insula Uitării. Ciara Nandi li se alăturase, spre a-l găsi pe Mwen Mas.

— Te înșeli dacă ne crezi chiar atît de perspicace, spuse conducătorul grupului după ce se instalară cu toții în jurul focului, iar Mwen Mas începu să le pună inevitabilele întrebări. Am fost ajutați de o fată cu un nume împrumutat din antichitatea greacă...

— Onar! făcu Mwen Mas.

— Da, Onar. Cunoaștem aventura dumitale de pe pășune. După ce fusese făcută prizonieră, Onar a izbutit să afle că o cauți și că au hotărît să arunce asupra dumitale niște tigri atunci cînd te vei întoarce pe podiș. Evadînd, a gonit pînă la noi cale de 40 de kilometri, și, după cum vezi, abia am reușit să sosim la timp. Din feri-

cire, detașamentul nostru era cantonat în apropiere, lângă povirnișul de nord-est al acestui munte. Curînd trebuie să treacă pe aici un helioplan de marfă și cu el vom expedia într-o rezervație pe dușmanii dumitale, temporar paralizați.

— Și ce se va întîmpla cu Frații-Tigri?

Băiatul ridică din sprincene.

— Aceasta depășește competența noastră. Capul tuturor răutăților pare a fi individul pe care l-ai bătut. Are în el mult prea multă energie și puteri prost dirijate.

Mwen Mas fu de acord.

— În această problemă va hotări consiliul local, urmă tinărul. Cunoșc un caz petrecut cu un atlet extrem de brutal care își uitase îndatoririle sociale. I s-a făcut o injecție care să-i micșoreze energia vitală și astfel să-i reducă forța fizică la nivelul slabei lui voințe și al insuficienței lui rațiunii. Devenind pentru o perioadă de trei ani un om slab, a învățat foarte multe... Tot astfel îl vor reeduca și pe dușmanul dumitale. Dar aceasta se va întîmpla numai în cazul cînd povestea cu Frații-Tigri s-ar dovedi că nu-i decît o legendă. Dacă ei însă au săvîrșit, într-adevăr, crime, zilele lor sînt numărate...

Un vuiet puternic, trepidant îl întrerupse pe tinăr. De sus cobora încet un aparat masiv și negru. O lumină orbitoare se revărsa asupra întregului cuprins. Dungatele feline fură închise în niște containere, apoi aeronava, abia vizibilă în întuneric, dispăru, lăsînd din nou poiana scaldată în lumina blindă a stelelor. Împreună cu tigrul plecă și unul dintre cei cinci tineri; roibu lui acestuia îi rămase lui Mwen Mas.

Africanul și Ciara călăreau acum alături. Drumul cobora spre valea riului Galle, la vărsarea căruia, pe litoral, se afla o stațiune medicală și baza detașamentului de nimicire.

— E prima oară de cînd sînt în insulă că mă îndrept spre mare fără să-mi fie sufletul sfîșiat de nostalgie, spuse Mwen Mas rupînd tăcerea. Pînă acum mi se părea că pentru mine marea este o barieră care mă desparte pe vecie de lumea mea.

— Insula a reprezentat pentru dumneata o școală nouă! spuse Ciara și în glasul ei era și întrebare, și bucurie.

— Da. Într-un termen foarte scurt, am trecut aici prin multe și la și mai multe am reflectat, pentru că toate aceste gînduri mă frămîntau de mult...

Și Mwen Mas îi împărtăși vechile sale temeri, părerea că omenirea se dezvoltă mult prea rațional, prea tehnic, repetînd greșelile antichității, bineînțeles într-o formă mai puțin hidoasă. Lui i se păruse că pe planeta epsilon-Tucana o umanitate asemenea nouă și tot atît de frumoasă avusese mai multă grijă de perfecționarea laturii emoționale a psihicului.

— Și eu am suferit din pricina sentimentului provocat de o lipsă de armonie cu viața inconjurătoare, răspunse Ciara Nandi după o clipă de tăcere. Eu personal visam la o epocă bogată în forțe și sentimente proaspete, elementare, visam la un ev al Erosului, așa cum mai fusese o dată în străvechea regiune a Mediteranei. Și de aceea întotdeauna m-am străduit să trezesc în spectatori mei adevărată putere a sentimentelor... Dar mi se pare că pînă la urmă nu m-a înțeles cu adevărat decît Evda Nal!

— Te înțeleg perfect! adăugă grav africanul, care-i povesti cum îi apăruse ea în ipostaza fetei arămii din Tucana. Ciara își ridică spre

ei fața și, în lumina sfioasă a zorilor care începeau să mîsească, Mwen Mas văzu niște ochi atît de mari și de adînci, încît simți că amețește.

— Am rămas în urmă! strigă Ciara dînd friu liber calului, care se avîntă îndată înainte. Africanul o ajunge din urmă, și amîndoi pornîră în galop. Observîndu-i pe tinerii lor tovarăși de drum, își strunîră caii. Ciara se întoarse spre Mwen Mas.

— Dar fata aceasta, Onar... ce are să se întîmple cu ea? O putem lua în lumea noastră?

Mwen Mas clătîna posomorît din cap:

— În afară de cei care au fost în mod special surghiuniți aici, nimeni nu-i oprit să se întoarcă...

— Ea vrea să rămînă un timp la stațiune, apoi să plece pe Insula Mamelor.

— Foarte bine. În sufletul ei, Onar poartă o lume nouă și acolo va lucra în folosul acestei lumi...

Ciara își încruntă sprîncenele: pasărea avîntată deasupra ochilor ei deveni pescăruș.

— Dar dumneata n-ai să-ți părăsești stelele?

— Imi voi urma chemarea, oricare ar fi hotărîrea consiliului. Dar întii trebuie să scriu o carte, o carte despre...

— Stelele sufletelor omenesci?

— Ce frumos ai spus asta, Ciara! Marea lor varietate, față de care pînă și lumea stelelor pare săracă, îți taie răsufllarea...

Mwen Mas tăcu prînzînd privirea fetei care-i zîmbea cu drag:

— Nu ești de părerea mea?

— Sigur că sînt! Mă gîndeam la experiența pe care ai făcut-o, din ardoarea de a le dărui oamenilor lumea în toată plînatatea ei. Aici și dumneata ești mai curînd artist decît savant.

— Dar Ren Boz?

— Cu el e altceva. Pentru dînsul, experiența aceasta a reprezentat un pas pe drumul cercetărilor sale — un drum plin și el de abnegație, dar pentru necesitățile științei.

— Imi dai dar dreptate, Ciara!?

— Pe deplin! Și sînt convînsă că la fel ar proceda foarte mulți oameni, majoritatea!

Mwen Mas mută dirlogii în mina stîngă, iar dreapta i-o înfinse Ciarei. Astfel, mină în mină, intrară în micul orașel al stațiunii.

★

Valurile Oceanului Indian se spărgeau de faleză. În vuietul lor ritmic, Mwen Mas părea că distinge cadența bașilor din simfonia lui Zig Zor închinată vieții care se avîntă în Cosmos. Și nota dominantă — nota fundamentală a naturii pămîntene: un fa albastru — răsuna deasupra mării, făcînd să vibreze în sufletul aceleia care o asculta corzile cele mai profunde și îngăduindu-i să se contopească cu natura care l-a zămislit.

Marea era transparentă și strălucitoare, curățită de toate spaimele trecutului: de rechini rapaci, de peștii otrăvitori, de moluște și meduze, după cum și viața omului contemporan fusese purificată de răutățile și temerile veacurilor apuse. Și totuși, undeva în necuprinsele întinderi ale oceanului, mai erau încă colțișoare tainice în care mai incolțea sămînța vieții dăunătoare, și numai vigilența detașamentelor de nimicire putea asigura securitatea și puritatea apelor oceanului.

Nu se întimplă oare același lucru când într-un suflet tânăr și neîntinat răsar deodată îndărătnicia răutăcioasă, trufia neroadă sau egoismul animalic? Atunci când eul omului nu se supune înțeleptei autorități a societății, ci se lasă condus de ambiții întimplătoare și de pasiuni personale, curajul se transformă în bestialitate, spiritul creator în viclenie și cruzime, iar devotamentul și abnegația se pun în slujba tiraniei, a cruntei exploatări și a batjocoririi celorlalți. Și cit de subțire este poșhița de disciplină și de cultură socială care acoperă negrele abisuri ale psihicului. Se sfișie atît de ușor! O generație-două de viață imorală, și omul devine un conducător al Fraților-Tigri. Mwen Mas avusese parte să vadă chipul acestei fiare aici, pe *Insula Uitării*. Dacă n-ai stăpîni-o, ci i-ai da frîu liber, pe dată ar înflori o monstruoasă tiranie, care ar călca în picioare întreaga umanitate...

— N-ai voie să te cufunzi în gînduri pesimiste! se auzi din spațele său glasul Ciarei. Pictorul Kart San spune că înțelepciunea este o îmbinare de cunoștințe și de sentimente.

Și, lepădîndu-și în mers pelerina de baie, îi strigă: „Să fim deci înțelepți!”

Și, trecînd în goană prin fața africanului, Ciara se aruncă de pe faleza în adîncurile clocotitoare ale mării. Mwen Mas o văzu sărînd înainte, dîndu-se lin peste cap cu brațele aruncate înlăturî, ca o pasăre în zbor, și dispărînd apoi în valuri.

Tinerii din detașamentul de nimicire ce se-mbăiau pe mal incremenit. Mwen simți fiori de admirație, aproape de spaimă. Avusese o senzație asemănătoare privind minunata lume de pe epsilon-Tucana. Nu sărîse niciodată pînă acum de la o asemenea înălțime ameșitoare. Acuma însă, dezbrăcîndu-și hainele, păși fără frică pe marginea prăpastiei. Gîndindu-se mai tirziu la această clipă, avea să-și spună că fata i se păru atunci o făptură legendară, căreia totul îi era îngăduit. Și dacă îi era îngăduit ei, trebuia să-i fie îngăduit și lui!

Deasupra viitoarelor talazuri se ridică strigătul de avertizare al Ciarei, dar Mwen Mas nu-l mai auzi. Zborul dură minunat de mult. Icusîi în arta săriturilor, Mwen Mas se cufundă în apă cum trebuie, afundîndu-se la o mare adîncime. Marea era atît de transparentă, încît fundul îi păru primejdios de aproape. Iși arcui trupul și, în aceeași clipă, primi din pricina inerției o lovitură atît de puternică, încît totul încetă să mai existe pentru el. Proiectat la suprafața apei ca o rachetă, se răsturnă pe spate legănîndu-se pe valuri. Dezmeticîndu-se, o văzu pe Ciara Nandi, care se apropia de el inot. Spaima îi pălise pentru prima oară bronzul arămiu al feței. În ochii ei citi în același timp mustre și admirație.

— De ce ai făcut asta? întrebă ea în șoaptă.

— Ca să fac ca dumneata. Te voi urma oriunde!... Ca să construim un epsilon-Tucana pe pămîntul nostru!

— Și te vei înapoia cu mine în Lumea cea Mare?

— Da!

Mwen Mas se întoarse cu fața în jos ca să înoate mai departe și scoase un strigăt de uimire. Limpezimea extraordinară a apei ce-i jucase adineauri o farsă atît de neplăcută era și mai mare aici, departe de mal. Ciara și cu el păreau că plutesc la o înălțime ameșitoare deasupra fundului pe care, ca prin aer, îl vedeau în cele mai mici amănunte în apa nespus de curată. Se simți pătruns de glorioasa îndrăzneală a oamenilor care au izbutit să depășească limitele atracției te-

restre. Aceeași senzație de nemărginit curaj și de triumf o dădeau și zborurile peste ocean pe timp de furtună, și săriturile în spațiile negre ale Cosmosului de pe sateliții artificiali.

Dintr-o mișcare, Mwen Mas se apropie de Ciara șoptindu-i numele și citind în ochii ei cutezători și puri răspunsu-i fierbinte. Miinile și buzele lor se împreună deasupra abisului de cristal...

CAPITOLUL 9 CONSILIUL ASTRONAUTIC

Erg Noor mergea agale cu picioarele desculte pe iarba umedă și moale. În fața, sub streășina pădurii, peretele des și verde al cedrilor se impletea cu coloanele de fum ale arțarilor desfrunziți de toamnă. Aici, în acest imens parc natural, omul nu intervenea cu nimic în orinduirea firii. Desișul de ierburi înalte crescute în voie, cu mireasma lor amestecată și contradictorie, își avea farmecul său. Un grangur galben se așează pe o cracă și zvirli un fluierat batjocoritor și plin de ingimfare. Deasupra copacilor, o aripă lată de nori străvezii argintea cerul albastru, senin. Erg Noor se afundă în umbra pădurii, plină de mirosul pipărat al cetinei de cedri și al rășinei, o străbătu și sui un deal, ștergindu-și fruntea transpirată. Briul rezervației care înconjura clinica de neurologie nu era prea lat, și Erg Noor ieși în curînd la drumul mare. În dreapta curgea un riu, în care se revărsa în cascadă apa unor bazine din sticlă opalescentă. Bărbați și femei în costume de baie ieșiră de după o cotitură și porniră în fugă pe o alee, mărginită de șiruri de flori multicolore ce se legănau în bătaia vîntului. Apa nu putea să fie prea caldă, dar ei se aruncară voioși în bazine, dîndu-și ghes, rizînd și glumînd, și porniră în josul cascadei. Erg Noor zimbi fără să vrea: undeva, la o uzină sau la o fermă din apropiere venise ora pauzei de prînz. Niciodată încă planeta natală nu i se păruse atît de minunată acestui astronaut, care-și petrecuse cea mai mare parte din viață în spațiul restrîns al unei astronave. Își simțea inima cuprînsă de recunoștință față de natură, față de oamenii care luau parte la opera de salvare a iubitei lui. La îndemnul medicilor, Erg și Niza hotărîseră să plece la un sanatoriu de neurologie din regiunea polară. Tînăra față se însănătoșise pe deplin din momentul cînd paralizia fusese învînsă prin înlăturarea frînării, care survenise în scoarța creierului în urma descărcării antenelor inspăimîntătoarei cruci. N-a mai fost nevoie decît să i se restabilească vechea-i energie, slăbită în urma îndelungatului somn cataleptic. Niza trăia și era sănătoasă! Lui Erg Noor i se părea că ori de cîte ori se va gîndi la acele clipe sufletul său avea să tresalte de bucurie.

Văzu o siluetă singuratică de femeie care venea cu pași repezi în întîmpinarea lui, dinspre bifurcarea drumurilor. Ar fi recunoscut-o dintr-o mie: era Veda Kong, Veda care mai înainte ocupase un loc atît de mare în sufletul lui pînă cînd și-au dat seama amîndoi că drumurile li se despart.

Fața atît de cunoscută a Vedei îl uimi pe Erg Noor prin asemănarea cu fața Nizei. Același oval îngust cu ochi depărtați și fruntea înaltă, cu sprîncenele lungi și bine desenate, aceeași expresie de dulce ironie în colțurile gurii destul de mari. Veda privea însă totdeauna drept în fața ei cu ochi gînditori, în timp ce căpșorul îndărătnic al

Nizei Krit ba se înălța într-un avînt tineresc, ba își lăsa fruntea în jos, încruntîndu-și adesea sprincenele în fața vreunui obstacol.

— Mă studiezi? Se miră Veda. Este ceva nou pentru mine...

Intinse miinile spre Erg Noor, care i le luă și-și lipi obrazii de palmele ei. Veda tresări înfiorată și-și retrase miinile. Astronautul schiță un zîmbet palid.

— Voiam să le aduc omagiul meu de recunoștință acestor miini, care au luptat ca s-o salveze pe Niza... Știu totul! Era nevoie de cineva care să facă în permanență de gardă lângă ea și tu ai renunțat la o expediție interesantă. Două luni de zile!...

— N-am renunțat, ci doar am aminat-o așteptînd sosirea „Tantrei”. Și așa întîrziaseam, și apoi Niza ta este minunată! Semănăm ca două surori, numai că ea este o adevărată tovarășă de viață pentru un învingător al Cosmosului și al stelelor de fier...

— Veda!...

— Nu glumesc, Erg! Nu simți oare că n-a venit încă timpul să glumim? Trebuie mai întîi să lămurim lucrurile.

Umblau alături pe drumul pustiu și tăceau. În cele din urmă, Erg Noor vorbi din nou.

— Și cine este el, adevăratul ales al inimii tale?

— Dar Veter.

— Fostul director al stațiunilor exterioare! Nu mi-l pot închipui pe Dar Veter decît în mijlocul ocupațiilor lui și cred că și el este un pătimaș visător al Cosmosului...

— Ai dreptate. Un visător ce trăiește cu gîndul la stele, dar care totuși a știut să îmbine pasiunea pentru stele cu dragostea pentru Pămîntul vechiului plugar. Este un om de știință cu miini de simplu meșter.

Erg Noor aruncă instintiv o privire spre mina lui îngustă cu degetele lungi și ferme, de matematician și muzicant.

— Dar iată că drumurile noastre se despart! îi spuse deodată Veda. La revedere, Erg. Unde ne revedem? Sau, poate, nu ne mai întîlnim pînă în clipa decolării noii tale nave?

— Nu, Veda! Niza și cu mine plecăm pe trei luni de zile la un sanatoriu polar. Vino la noi și adu-l și pe Dar Veter. Nu uita: ne găsești la sanatoriul „Zorile albe”, în Țara lui Graham.

— Bine, Erg, vom veni. Bineînțeles dacă Dar Veter nu trebuie să plece imediat să construiască noul satelit 57. Probabil că a fost prevăzută și o perioadă de pregătire a materialelor...

— Halal pămîntean ți-ai mai ales! Un an întreg va petrece în cer!

— Lasă ironiile! Este un cer cu mult mai apropiat decît spațiile tale neînchipuit de îndepărtate care... ne-au despărțit.

Veda își luă rămas bun de la Erg și porni cu pași grăbiți spre șoseaua principală pe care circulau electrocarele. Erg Noor o urmări din ochi pînă în clipa cînd șoferul-robot opri mașina care se apropiase, și rochia roșie a Vedei dispăru în spatele ușii.

Asemenea Consiliului Economic, care reprezenta creierul central al planetei, Consiliul Astronautic dispunea de mult de un sediu propriu pentru sesiuni științifice.

Ciara Nandi nu pătrunsesese încă niciodată în incinta consiliului.

Insoțită de Evda Nal intră emoționată în sala cea mare de formă ovoidală, cu tavanul boltit parabolic și cu rinduri de bănci în elipsă. Plafonul era scaldat într-o lumină atât de strălucitoare și de transparentă de parcă ar fi fost culeasă de pe o altă stea mai luminoasă decât Soarele. La un capăt al ciudatei săli, pe o estradă înaltă, se aflau ecranele de demonstrație, tribuna și fotoliile membrilor consiliului care conduceau ședința. Panourile de aur mat ale pereților aveau pe ele hărți planetare în relief. În dreapta se aflau hărțile planetelor din sistemul solar, în stînga ale planetelor celor mai apropiate stele pe care le studiaseră expedițiile inițiate de consiliu. Pe un alt perete se vedeau desenate în culori luminescente schemele sistemelor stelare locuite și pe care le trimiseseră, prin Marele Cerc, savanții constelațiilor învecinate.

Atenția Ciarei fu atrasă de un tablou vechi, innegrit și, probabil, restaurat de mai multe ori, fixat pe un mare panou, deasupra tribunei. Un cer vinăt închis ocupa toată partea de sus a uriașei pinze. Mica seceră a unei *Lune străzii cerne* o lumină lividă peste cîrma unei astronave antice, înclinată neputincios în sus și profilată pe zarea singerie a crepusculului. Într-acolo porneau nesfirșite șiruri de plante albastre urîte și atât de uscate și tari încît păreau metalice. Înfundindu-se la fiecare pas în nisip, înainta cu greu un om îmbrăcat în haine de protecție. Se uita înapoi la nava sfărîmată și la trupurile neînsuflețite ale tovarășilor săi. În ochelarii măștii lui nu se oglindeau decît reflexele roșiatice ale apusului, și totuși, folosind un artificiu inedit, pictorul reușise să exprime prin jocul acestor reflexe nemărginita deznădejde a omului rămas singur într-o lume străină. Pe o moviliță din dreapta, pe nisip, se tira o făptură înformă și dezgustătoare...

După ce se așeză lângă Evda, Ciara observă că scaunele și pupitrele erau executate dintr-un lemn african natural, cenușiu, cu luciri de coral. Aceste lucruri erau și ele amintiri ale trecutului. Acum nimeni n-ar mai fi cheltuit atîta muncă pentru obiecte care puteau fi turnate și șlefuite în cîteva minute.

Ca în totdeauna, se adunase multă lume, cu toate că teleemitațoare puternice urmau să transmită pe cuprinsul întregii planete imaginea exactă a tot ce avea să se întîmple aici. Secretarul consiliului, Mir Om, făcea de obicei scurte comunicări cu privire la problemele și informațiile cele mai importante intervenite în intervalul scurs de la ultima ședință.

Examinînd sala și citind cuvintele învățaților celebri înscrise sub hărțile planetelor, Ciara scăpă prima comunicare. Cel mai mult îi plăcuse cele însemnate sub harta lui Jupiter, prin care oamenii erau invitați să scruteze cu atenție fenomenele naturii. „Priviți! De pretutindeni ne înconjoară fapte neînțelese; ele ne bat la ochi, ne strigă în urechi, dar noi nu vedem, nici nu auzim ce descoperiri mari se ascund în formele lor neclare. Pur și simplu nu putem să ridicăm cortina necunoscutului; abia în urma unei munci stăruitoare, a unor rătăcirii penibile, începem să prindem sensul cel adevărat. De aceea nu vă feriți de ceea ce vi se pare la început nefolositor, neînțeles, inexplicabil“...

Deodată, la tribună se observă o animație, iar lumina din sală se întunecă. Vocea puternică și calmă a secretarului consiliului tremura de emoție:

— Veți vedea îndată un lucru care, cu câteva veacuri mai înainte ar fi părut cu neputință: o fotografie a Galaxiei noastre luată din afara ei. Acum un minut și jumătate după timpul galactic*, adică cu peste o sută cincizeci de milenii în urmă, locuitorii sistemului planetar... (Ciara scăpă un șir de cifre care nu-i spuneau nimic)... din constelația Centaurului au trimis în acest scop un mesaj către Marele Nor al lui Magellan**, despre care știm că e populat de lumi cu ființe cugetătoare, în stare să stabilească prin Marele Cerc o comunicație cu Galaxia noastră. Încă n-am putut stabili punctul exact în care se află acest sistem planetar magellanian, dar am primit și noi fotografia Galaxiei transmise în urma rugămintii celor din Centaur. Iată această fotografie!

Pe un ecran uriaș apăru o îngrămădire stelară ce se îngusta înspre capete și din depărtări, împrăstia o lumină argintie. Bezna adâncă a spațiului cosmic învăluia marginile ecranului; tot alit de întunecate erau și golurile dintre ramurile spirale, destrămate la extremități. Inelul de îngrămădiri globulare, cele mai vechi sisteme stelare din Universul nostru, răspîndea o lumină pală. Cimpuri stelare plane alternau cu nori și dîre de materie neagră, răcită. Fotografia fusese luată dintr-un unghi incomod: Galaxia era văzută foarte pieziș și de sus, astfel încît nucleul central abia dacă mai apărea, ca o masă incandescentă în relief, în mijlocul unei lentile înguste. Probabil că, pentru a ne putea forma o noțiune completă despre sistemul nostru stelar, ar fi trebuit să cerem fotografiile din partea unor Galaxii mai îndepărtate***, situate și mai sus pe latitudinea galactică. Dar pînă acum, în decursul celor câteva sute de mii de ani de cînd există Marele Cerc, nici o altă Galaxie în afara de Marele Nor al lui Magellan n-a dat vreun semn care să permită ipoteza existenței unei vieți cugetătoare...

Pămîntenii nu-și mai puteau lua ochii de pe ecran. Pentru prima oară, omul avea prilejul să contemple de la depărtări colosale propriul său univers stelar.

Ciarei i se părea că întreaga planetă privește cu răsufierea tăiată Galaxia lor, reproducă de milioane de ecrane orișunde existau insulițe de viață umană...

— Am terminat cu noutățile primite de observatorul nostru prin Cerc, spuse din nou secretarul. Să trecem acum la proiectele care urmează să fie dezbătute pe larg.

Propunerea lui Gay de a se crea în jurul lui Marte o atmosferă artificială, proprie respirației, producîndu-se cu ajutorul unor instalații automate gaze ușoare din minereuri, a fost recunoscută ca interesantă, întrucît la baza ei se află calcule dintre cele mai serioase. E drept că nu se va putea obține o atmosferă în sensul terestru al cuvîntului; va rezulta însă un aer suficient de bun pentru

* Galaxia noastră se rotește în jurul axei sale în aproximativ 144.000.000 de ani terestri; acest interval de timp a fost ales ca zi galactică. În consecință, un minut galactic reprezintă a 1.440-a parte dintr-o zi galactică, adică aproximativ 100.000 de ani terestri (N. R.).

** Sistem stelar extragalactic cel mai apropiat de noi. Se află situat la nordul Galaxiei noastre, la 72.000 ani-lumină (N. R.).

*** În afara de Norul lui Magellan, Galaxia externă cea mai apropiată de Calea Lactee se află la peste 600.000 ani-lumină. (N. R.)

a asigura respirația și termoizolația coloniilor noastre. La timpul său, aproximativ cu două mii de ani în urmă, după ce pe Venus au fost descoperite mari rezerve de materie primă nucleară, au fost puse în funcțiune instalații automate pentru saturarea atmosferei cu oxigen. Ele au dat posibilitatea să se aclimatizeze acolo plante cu schimburi de carbon și acum cantitatea de oxigen de pe Venus sporește în cantități colosale. Încă patru milenii și vom pregăti o planetă bună să fie locuită de oameni.

Secretarul puse deoparte fila de metal și zimbi prietenos. Pe rindul de scaune cel mai apropiat de tribună apăru Mwen Mas în haine roșii închise, mohorit, solemn și calm. Ridică deasupra capului miinile împreunate în semn de respect față de adunare și se așează.

Secretarul cobori de la tribună, cedind locul său unei tinere femei cu părul de aur și ochi verzi, parcă mirați. Stînd în picioare în fața tribunei, președintele cosiliului spuse:

— De obicei anunțăm noi înșine noile propuneri primite. De data aceasta, veți asculta un studiu aproape terminat care ne deschide vaste perspective. Autoarea Iva Djan va supune meditației dumneavoastră datele principale ale lucrării ei.

Cu glasul înăbușit de emoție, Iva Djan începu să-și citească raportul. Servindu-se de expresii precise și definiții clare, aminti faptul de mult cunoscut că vegetația continentelor sudice se deosebește prin nuanța albastruie a frunzișului ei. Această culoare e specifică vechilor forme ale plantelor terestre. După cum au dovedit cercetările întreprinse asupra vegetației altor plante frunzișul albastru este caracteristic fie pentru atmosferele mai străvezii decît aceea terestră, fie în condițiile unor radiații ultraviolete mai dure decît ale Soarelui nostru. Se cunoaște și faptul că, aproximativ cu șase milioane de ani înainte, Soarele suferise o pronunțată modificare a radiației sale, proces care a durat peste un milion de ani. Atunci au apărut plantele albastre, culoarea neagră de protecție la animalele din spațiile descoperite, ouăle negre la păsările ce nu-și ascund cuibul. S-a observat de asemenea mai de mult că aceste fenomene au fost mai pronunțate pe continentele australe, ceea ce n-ar putea fi explicat decît prin condițiile unei puternice deplasări a axei Pămîntului*. Totuși a rămas nelămurită ciudata coincidență dintre modificarea radiațiilor solare și inclinarea axei planetare. Acum, după experiența lui Mwen Mas și Ren Boz, a devenit evident că în clipa cînd Soarele a început să treacă într-o clasă spectrală superioară**, s-a modificat și regimul gravitațional al Pămîntului***, fapt de care s-a resimțit și stabilitatea ro-

* S-a constatat că atunci cînd Pămîntul se află cel mai aproape de Soare, axa terestră e astfel înclinată încît emisfera australă e aproape în întregime expusă iradierii solare. Din această cauză, flora și fauna Pămîntului sînt mai influențate de iradierile solare în regiunile sudice, și astfel, cunoscînd schimbările survenite în aceste regiuni, putem deduce deplasările axei terestre. (N. R.).

** Cu cît o clasă spectrală e mai înaltă, cu atît astrul respectiv e mai bătrîn, adică radiază energie mai puțină. (N. R.).

*** Primind o cantitate mai mică de energie solară și pierzînd el însuși energie prin radieră, Pămîntul s-a contractat. Astfel, micșorîndu-și masa, gravitatea lui a devenit și ea mai mică. (N. R.).

tației sale. Timp de mai multe veacuri, geologii s-au certat cu astronomii pînă cînd, în sfîrșit, aceștia din urmă au fost siliți să recunoască faptul că, în decursul evoluției geologice, viteza de rotație a planetei noastre a trecut printr-o serie de salturi, care au avut un efect indiscutabil asupra stabilității axei terestre și distribuirii zonelor climatice...

Iva Djan tăcu. Un grup de șase oameni așezați în centrul sălii o salutară întinzind înainte miinile împreunate. Obrajii tinerei femei se aprinseră :

— Ceea ce mi-a determinat hotărîrea a fost fapta voastră măreață, urmă vorbitoarea adresîndu-se celor șase oameni, în care toți cei de față îi recunoscuseră pe eroii expediției pe Uranus. Am ajuns la convingerea că „oamenii” ce aparținuseră imemoralei civilizații de pe Uranus, descoperită de voi, reușiseră să mute axa planetei lor paralel cu orbita și astfel au făcut-o să ia o poziție optimă din punct de vedere al condițiilor de luminare. Cu aproximativ două sute de milioane de ani în urmă, și Pămîntul nostru se rotea asemenea lui Uranus, cu ecuatorul aproape perpendicular pe orbită. Experiența lui Ren Boz a demonstrat posibilitatea inversiunii cîmpului gravitațional în cel de-al doilea aspect al său, de cîmp electromagnetic, cu următoarea polarizare* în direcțiile acestea..

Figurile de pe ecran se alungeau și se roteau... Referența urmă:

— În asemenea condiții rotația Pămîntului, pierzîndu-și stabilitatea, poate fi mult încetinită, iar axa terestră întoarsă în poziția dorită.

Pe o fișie de sticlă de sub ecran treceau acum șiruri de parametri calculați cu ajutorul mașinilor. Și aceia care erau în stare să descifreze aceste simboluri se convingeau de seriozitatea proiectului prezentat de Iva Djan.

— Mai complexă, urmă tinăra femeie, este problema restabilirii sau mai degrabă a măririi vechii viteze de rotație, căci aceasta constituie condiția fundamentală a succesului. În noua poziție a axei nu vom putea spori accelerația planetei recurgînd la intensificarea cîmpului gravitațional al Soarelui. Dar... pe ecran apărură alte desene — iată rezultatele unui calcul provizoriu privind condițiile în care se rotește Uranus. Această planetă, cu un diametru de 51.000 km, are o rotație cu mult mai rapidă decît a Pămîntului : ziua și noaptea ei laolaltă durează ceva mai puțin de 11 ore terestre. În urma analizei făcute de mine, a reieșit că forța care determină rotația lui Uranus este subordonată celei de-a cincea legi a mișcării ritmice în spirală. Aplicînd această lege în cazul nostru, obținem o forță de rotație a cîmpului care nu întrece prea mult posibilitățile aparatului creat de Ren Boz.

Iva Djan opri mișcarea deseneilor și a simbolurilor, își înclină ușor capul și coborî de la tribună. Ascultătorii schimbau între ei priviri blînde de interes și discutau în șoaptă.

— Sînteți de părere ca problema să fie pusă la vot ? întrebă Grom Orm.

Drept răspuns, se aprinseră nenumărate luminițe verzi.

— Atunci să începem ! spuse președintele virîndu-și mina sub

* Polarizare = dirijarea într-o direcție a unor vectori haotic distribuiți în spațiu (N. R.).

pupitrul său. Acolo se aflau cele trei butoane de semnalizare pentru mașina de calculat. Cel din dreapta însemna „da”, cel din mijloc „nu”, iar cel din stînga abținere. Fiecare membru al consiliului făcu același lucru, trimițînd un semnal pe care ceilalți nu-l puteau vedea. Evda și Ciara apăsară și ele pe butoanele lor. O mașină specială numără părerile ascultătorilor.

Peste cîteva clipe, pe ecranele de demonstrație se aprinseră niște semne mari. Se hotărîse ca problema să fie discutată pe întreaga planetă.

La tribună urcă însuși Grom Orm :

— Din motive pe care vă rog să-mi permițeți a vi le tăinaui deocamdată, trebuie să examinăm mai întii fapta fostului director al stațiunilor exterioare Mwen Mas și abia pe urmă să rezolvăm problema celei de-a treizeci și opta expediții astrale. Aș vrea să știu dacă consiliul este de acord.

Răspunsul unanim fu dat prin aprinderea luminilor verzi.

— Știe toată lumea în amănunt ceea ce s-a întimplat ?

Urmă o nouă cascadă de lumini verzi.

— Aceasta ne permite să accelerăm discuția. Rog pe fostul director Mwen Mas să expună motivele ce l-au îndemnat să comită o faptă ale cărei urmări au fost atît de funeste. Fizicianul Ren Boz, care fusese grav rănit, încă nu s-a vindecat pe deplin, astfel încît nu l-am putut chema ca martor. Nu este supus răspunderii.

Grom Orm observă lumina roșie aprinsă la locul Evdei Nal :

— Supun în atenția consiliului ! Evda Nal dorește să adauge ceva la comunicarea ce-l privește pe Ren Boz.

— Nu vreau decît să spun că aș dori să vorbesc în locul său.

— Motivul ?

— Il iubesc !

— Vă dau cuvîntul după Mwen Mas.

Evda Nal stîrne semnalul roșu și se așeză. La tribună urcă Mwen Mas. Din cale afară de emoționată, Ciara îl privea cu încordare. Africanul vorbi calm, fără să se cruțe, expunînd rezultatele pe care se așteptase să i le aducă experiența și pomenind de uimitoarea viziune a lumii de pe Tucana. Condițiile de mister și ilegalitate în care s-a desfășurat experiența au imprimat acesteia intolerabilul caracter de grabă ; drept consecință n-au fost pregătite aparate speciale de înregistrare, contîndu-se pe obișnuitele mașini de memorizat care de altfel au fost în întregime distruse. Din aceleași motive a fost organizată greșît și experiența de pe satelitul 57, căruia ar fi trebuit să i se alăture o veche navă planetară, pe care să fie instalate aparatele necesare orientării vectorului. Întreaga răspundere pentru aceste greșeli o poartă el, fostul director al stațiunilor exterioare, intrucît efectuarea experienței în Cosmos cădea în competența sa, pe cînd Ren Boz nu s-a ocupat decît de instalații.

Ciara își strînsese tare pumnii : argumentele autoacuzatoare ale lui Mwen Mas îl păreau convingătoare și puternice.

— Dar observatorii de pe satelitul distrus au știut că se putea produce o catastrofă ? întrebă Grom Orm.

— Da, fuseseră preveniți, și primiseră cu bucurie...

— Nici nu mă miră: mii de tineri iau parte la experiențele primejdioase ce au loc zilnic pe planeta noastră... și adesea își pierd viața. În locul lor se ridică alții, tot atît de curajoși, gata să se ia la trîntă cu necunoscutul... Dar voi, atunci cînd i-ați prevenit pe acești

tineri, ați bănuit că există o primejdie și totuși ați făcut experiența fără a fi creat cel puțin condițiile necesare protecției.

Mwen Mas își plecă în tăcere fruntea. Simțind pe umărul său mina Evdei Nal, Ciara își stăpini un oftat.

— Expune, te rog, motivele care te-au îndemnat să întreprinzi un lucru atât de riscant! urmă președintele consiliului după o pauză.

Africanul vorbi din nou, de rîndul acesta pățîmaș, emoționat. Spuse că, încă din anii tinereții sale, milioanele de morminte anonime ale oamenilor înfrinși de necruțătorul timp înălțau spre dînsul muta lor chemare mustrătoare. Nu se putuse îndura să nu încerce, pentru prima oară în istoria omenirii și a numeroase lumi învecinate, acest prim pas pe drumul victoriei asupra spațiului și a timpului.. Nu se considera în drept să amine, poate pentru un veac întreg, această experiență numai și numai spre a nu expune riscurilor o mină de oameni și a evita el însuși orice răspundere.

Mwen Mas vorbea, și inima Ciarei bătea puternic în piept: era mîndră de alesul ei. Acum vina africanului nu mai părea chiar atât de mare.

Mwen Mas se înfățișă la locul său.

Evda Nal transmise declarația lui Ren Boz, înregistrată pe bandă de magnetofon. Amplificat de difuzoare, glasul lui slab și întredăiat se auzi în toată sala. Fizicianul lua apărarea lui Mwen Mas. Directorul stațiilor exterioare, necunoscînd toată însemnătatea problemei, nu putea decît să se încreadă pe deplin în Ren Boz, care-l convinsese și-i făgăduise un succes sigur. Dar fizicianul nu se considera vinovat nici el. Spunea că în fiecare an sînt efectuate experiențe de o importanță cu mult mai mică și care au adesea un sfîrșit tragic, ca știința, fiind o luptă pentru fericirea omenirii, cere și ea jertfe ca oricare altă luptă. Celor fricoși, celor care tremură prea mult pentru propria lor piele, nu le este dat să cunoască din plin bucuria vieții, iar dacă sînt oameni de știință nu le este dat să facă pași însemnați înainte.

Ren Boz își încheie cuvîntarea printr-o scurtă analiză a experienței și a greșelilor comise, exprimîndu-și certitudinea că experiența viitoare trebuia să aducă izbîndă. Înregistrarea se sfîrși.

— Ren Boz nu pomenește nimic de rezultatul observațiilor sale din timpul experienței, spuse Grom Orm ridicîndu-și capul și adresîndu-se Evdei Nal. Voi ai dumneata să vorbești în locul lui?

— Am prevăzut această întrebare și tocmai de aceea am cerut cuvîntul, răspunse Evda. Ren Boz și-a pierdut cunoștința cu cîteva clipe după ce aparatul începuse să funcționeze în plin, așa că n-a putut urmări experiența. Totuși a reușit să observe și să rețină indicațiile aparatelor care adevereau apariția spațiului zero, față ce a putut nota din memorie.

Pe ecran apărură cîteva cifre pe care mulți dintre cei de față le copiară imediat.

— Dați-mi voie să mai adaug ceva din partea Academiei de Bucurie și Necazuri, urmă Evda. Statistica părerilor exprimate de opinia publică după catastrofă ne dă următoarele...

Pe ecran prinseră a se perinda șiruri de numere cu opt cifre, împărțite pe coloane care exprimau fie condamnarea, fie justificarea experienței; bilanțul general era totuși, neîndoielnic, în favoarea lui Mwen Mas și Ren Boz, și chipurile participanților la ședință se luminară.

În fundul sălii se aprinse un semnal roșu, și Grom Orm dădu cuvântul lui Pur Hiss, astronomul celei de-a 37-a expediții astrale. Acesta începu să vorbească cu un glas puternic, pățimas, gesticulind stângaci și lungindu-și gitul slab, cu mărul lui Adam proeminent.

— Eu și un grup de colegi de-ai mei, astronomi, îl condamnăm pe Mwen Mas. Săvârșirea acestei experiențe fără consimțământul Consiliului reprezintă fapta unui laș și permite bănuiala că Mwen Mas a lucrat nu chiar atât de dezinteresat cum au încercat să demonstreze cei care au luat cuvântul.

De indignare, Ciara se îmbujoră toată la față, și numai privirea rece și poruncitoare a Evdei Nal reuși s-o țină la locul ei. Sala asculta cu atenția încordată. Pur Hiss tăcu.

— Acuzațiile aduse de dumneata sînt grave, dar nu suficient de concrete, răspunse africanul primind cuvenita autorizație din partea președintelui. Te rog să precizezi ce înțelegi prin lașitate și care au fost motivele interesate care m-au determinat să întreprind experiența!

— Motivul interesat al faptei dumitale? Gloria nemuritoare pe care ți-ar fi adus-o succesul deplin al experienței. Iar lașitatea constă în aceea că te-ai temut că ți se va refuza autorizația să efectuezi experiența și de aceea ai procedat pe ascuns și în grabă!

Mwen Mas zîmbi larg și se așeză în tăcere cu un gest oarecum copilăresc, de neputință. Pur Hiss triumfă răutăcios, dar privirea fixă a Evdei îl făcu să-și ascundă bucuria. Renumita psihiatră ceru a doua oară cuvântul.

— Bănuielele lui Pur Hiss mi se par neîntemeiate. Păreră lui a fost emisă cu prea multă grabă și prea multă părtinire pentru a fi luată în considerație într-o problemă atât de serioasă. Probabil că educația lui Hiss a fost cam defectuoasă, căci opiniile sale privind motivele ascunse ale faptelor ne amintesc de Veacurile Intunecate. Doar oamenii acelor vremuri puteau să aibă despre glorie și nemurire asemenea idei. Neputînd găsi satisfacție deplină în viața lor prezentă, nesimțîndu-se o parte din întreaga omenire creatoare, ei se temeau de moartea inevitabilă și se cramponau de orice le dădea iluzia imortalității. Savantul astronom Pur Hiss nu înțelege un lucru: în memoria omenirii nu rămîn decît acei oameni care, prin gândirea, voința și realizările lor, continuă să acționeze și după moarte, chiar dacă de multe ori sînt dați uitării. Ei renasc totuși adesea din neființă, cum li s-a întîmplat atîtor savanți ori artiști din antichitate, atunci cînd creațiile lor au devenit din nou necesare și reîncep să trăiască în conștiința umanității... De mult nu mi s-a mai întîmplat să întilnesc la cineva o concepție atît de primitivă despre imortalitate și glorie și mărturisesc că sînt uimită văzînd că asemenea părerii pot exista la un navigator cosmic. Acuzarea de lașitate este absurdă și ne face să ne gîndim la o deformare psihică de tipul L.L. Tocmai de aceea mă întreb cît de curajoasă a fost atitudinea lui Pur Hiss în timpul zborului pe bordul „Tantrei“...

Înaltă și dreaptă, Evda Nal se întoarse spre Pur Hiss, care se făcuse mic în fotoliul său, luminat de o mulțime de semnale roșii.

— Să lăsăm deoparte absurditățile, urmă Evda, și să analizăm fapta lui Mwen Mas și Ren Boz luînd drept criteriu principal fericirea omenirii. Ren Boz și Mwen Mas au pornit pe o cale ce n-a fost deloc bătătorită. Nu dispun de cunoștințe suficiente pentru a stabili în ce măsură a fost prematură organizarea experienței pe scară pla-

netară, este totuși evident că a fost prematură. Tocmai aici este vina lor, răspunderea lor pentru imensele daune materiale și pentru pierirea a patru vieți omenești. Dacă ar fi să judecăm după legile Pământului, avem în fața noastră o crimă, însă o crimă care n-a fost comisă din meschine motive personale, și nu merită deci pedeapsa cea mai grea. Îndemnurile generoase care l-au determinat pe principalul acuzat, Mwen Mas, să săvârșească această faptă trebuie să servească drept circumstanțe atenuante!

După un schimb discret de semne cu Grom Orm, la tribună urcă finărul conducător al expediției pe Uranus.

— Experiența lui Ren Boz, începutul ei, va duce, fără doar și poate, la descoperiri dintre cele mai importante. Mie mi se pare că această experiență deschide o cale spre domenii de știință pînă acum rămase inaccesibile. Așa s-a petrecut și cu teoria cuantelor*, care a reprezentat cel dintîi pas spre a înțelege repagulul, iar apoi spre crearea de scară largă a antiparticulelor și a anticîmpurilor. Ulterior a devenit posibilă crearea calculului repagular, care a însemnat o victorie asupra principiului nedeterminării**, postulatul de matematicianul din antichitate Heisenberg. Și, în sfîrșit, Ren Boz a făcut și pasul următor spre analiza sistemului „spațiu-cîmp”, ajungînd la înțelegerea antigravitației și a antispațiului sau, conform legii repagulului, la spațiul zero. În numele grupului de cercetători de pe Uranus, propun ca Mwen Mas să fie achitat.

Vorbitorul se întoarce la locul său. Grom Orm nu mai găsi doritori de a lua cuvîntul. Membrii consiliului îi cerură președintelui să tragă concluziile. Silueta subțire, dar vinjoasă a lui Grom Orm se aplecă înainte, și privirea lui pătrunzătoare se pironi asupra acelora din fundul sălii.

— Circumstanțele care permit aprecierea definitivă nu sînt prea complicate. Exclud în orice caz răspunderea lui Ren Boz. Care dintre savanții adevărați n-ar folosi posibilitățile ce li s-au oferit, mai cu seamă atunci cînd sînt siguri de succese? Eșecul catastrofal al experienței să ne fie o lecție. Și totuși utilitatea ei este incontestabilă. Ea compensează în parte daunele materiale întrucît această experiență va

* Teoria cuantelor — ramură a fizicii moderne, ale cărei baze au fost puse de Max Planck (1900) și care a fost dezvoltată de o pleiadă de fizicieni, ca Einstein, Bohr, De Broglie, Heisenberg. Conform acestei teorii, energia este absorbită sau emisă de către un corp numai în cantități discrete, bine definite, adică în mod discontinuu, prin „pachete” cuantice de energie. De exemplu, lumina se deplasează în spațiu sub forma unor nenumărate „bule” inime de energie, numite cuante de lumină sau fotoni. (N. R.)

** Principiul nedeterminării a fost formulat pentru prima oară de W. Heisenberg. Conform cu acest principiu, în mecanica cuantică (disciplină care descrie lumea intraatomică), se arată că nu putem stabili concomitent și exact viteza și poziția unei particule atomice. Din această constatare, care — de fapt — corespunde doar fazei actuale de dezvoltare a atomisticii, filozofii idealiști au tras concluzia eronată că în lumea atomului domnește numai întimplarea necontrolabilă, iar legea cauzalității nu acționează. Adevărul este că într-o fază superioară a fizicii, cînd vor fi stabilite noi proprietăți ale lumii atomice, principiul nedeterminării va fi depășit. (N. R.)

contribui la rezolvarea numeroaselor probleme de care abia începea să se ocupe Academia Lărgirii Limitelor Cunoașterii.

Înțelepciunea unui conducător cu răspundere constă însă în capacitatea de a recunoaște la timp care este treapta supremă pentru un anumit moment, de a se opri și aștepta sau de a schimba calea. Mwen Mas n-a izbutit să fie un astfel de conducător în postul său de imensă răspundere, care-l făcea stăpîn peste puterea Pămîntului. Alegerea consiliului s-a dovedit a fi greșită. Și aici, în măsură egală cu alesul său, răspunderea apasă și asupra consiliului. În primul rînd răspund de aceasta eu insumi întrucît am sprijinit inițiativa a doi membri ai consiliului de a-l chema pe Mwen Mas în acest post.

Propun consiliului să-l achite pe Mwen Mas în ceea ce privește mobilul personal al faptei sale, dar să-i interzică de a mai ocupa posturi de conducere în organizațiile de răspundere ale planetei. Eu, la rîndul meu, ar trebui să fiu îndepărtat de la președinția consiliului și trimis la construcția satelitelui, spre a repara o parte din pagubele aduse de această imprudentă alegere...

Grom Orm își plimbă privirea prin sală și citi pe numeroase fețe un sincer regret.

Mir Orm se sfătui cu membrii consiliului, și mașina de calculat comunică rezultatul votului. Concluziile lui Grom Orm erau primite fără obiecții. Rezultatul votului invitațiilor era diferit: de acord cu președintele în ceea ce-l privea pe Mwen Mas, ascultătorii se pronunțau împotriva demisiei lui Grom Orm.

Acesta se inclină, dar pe fața-i stăpînită de o voință puternică nu se oglindî nimic din sentimentele lui.

— Trebuie acum să explic de ce am propus să amînam discuția asupra expediției astrale, urmă liniștit președintele. O rezolvare favorabilă a cazului lui Mwen Mas era pentru mine evidentă și cred că Controlul Cînstei și al Dreptății va fi de acord cu hotărîrea luată. Acum însă pot să-l rog pe Mwen Mas să participe la dezbaterea care va urma: avem de luat hotărîri extrem de importante în legătură cu expediția astrală. Cunoștințele lui Mwen Mas ne sînt necesare pentru a evita o eventuală greșeală.

Petrecut de luminile verzi ale bunăvoinței, aprinse în toată sala, africanul porni spre fotoliile consiliului.

Hărțile planetelor se deplasară fără zgomot, făcînd loc unor table negre, pe care luminile multicolore ale stelelor erau legate prin firul albastru al itinerariilor proiectate pe un veac înainte. Președintele consiliului era transfigurat, obișnuita-i impasibilitate dispăruse cu totul, obrații săi cenușii se îmbujoraseră, iar ochii de oțel se făcură mai întunecoși:

— Fiecare expediție astrală, spuse el, este pentru noi un vis scump nutrit îndelung, o nădejde vegheată cu grijă ani și ani, o treaptă nouă pe scara marii ascensiumi.

În ultimul an s-au petrecut cîteva evenimente care au schimbat situația și ne obligă să revizuiim itinerarul și sarcinile expediției aprobate de consiliile precedente, în urma discuțiilor pe întreaga planetă. Descoperirea unor metode de prelucrare a aliajelor sub înaltă tensiune la temperatura de zero absolut a mărit rezistența carcaseri astronavelor. Perfecționarea motoarelor cu anamezon, devenite mai economice, permite unei nave izolate să parcurgă un drum mai lung. Astronavele „Aella” și „Tintajel”, care inițial fuseseră destinate celei de-a 38-a expediții, s-au învechit în comparație cu „Lebăda”, a cărei

construcție a fost terminată recent și care e o navă cu carcasa rotundă de tip vertical, cu patru trepte de reacție. Sintem acum în măsură să întreprindem zboruri la depărtări mai mari.

Erg Noor, întors pe bordul „Tantrei” din expediția a 37-a, ne-a informat despre descoperirea unei stele invizibile din clasa T pe a cărei planetă a fost găsită o aeronavă de construcție necunoscută. Exploratorii au fost cit pe aci să plătească cu viața încercarea lor de a pătrunde înăuntrul acelei nave; ei au izbulit totuși să facă rost de o bucată de metal din care este făcută navea. La analiză am stabilit că e vorba de o substanță necunoscută, deși asemănătoare cu un izotop al argintului, care a fost descoperit pe planetele unei stele extrem de fierbinți din clasa O. Forma acestei nave — un disc biconvex, cu suprafața de forma unei spirale rudimentare — a fost discutată de Academia Lărgirii Limitelor Cunoașterii.

Înui Ant a revizuit toate înregistrările memoriale ale informațiilor primite prin Marele Cerc în decurs de cei opt sute de ani care s-au scurs din clipa adeziunii noastre la sistemul său. Tipul de construcție a navei pomenite este irealizabil în condițiile științei terestre. De altfel e necunoscut și în acele lumi ale Galaxiei cu care am reușit să stabilim un schimb de informații. O aeronavă-disc atît de uriașă a venit, fără îndoială, de pe planete nespuse de depărtate, poate chiar din centrul Galaxiei sau din depărtări încă și mai mari, trebuie să fi călătorit moartă de-a lungul spațiilor, vreme de milioane de ani, pînă cînd va fi fost atrasă de forța de gravitație a Galaxiei noastre, pentru ca, în cele din urmă, să coboare definitiv pe planeta stelei de fier, în regiunea pustie de la hotarele Căii Lactee.*

Marea importanță a studierii acestei nave cu ajutorul unei expediții speciale pe steaua T nu poate fi pusă în discuție.

Grom Orm conectă ecranul emisferic, și sala dispăru. În fața spectatorilor începură să plutească încet înregistrările mașinilor de memorizat.

— Iată comunicarea primită recent de pe planeta ZJ-519+ES-3338! (Omit specificarea coordonatelor spre a nu lungi expunerea.) Veți vedea acum imagini luate de o expediție întreprinsă de locuitorii planetei ZJ-519 în sistemul stelei Ahernar.

...Felul în care erau dispuși aștrii părea ciudat și nici chiar ochiul cel mai experimentat n-ar fi putut recunoaște un spațiu ceresc familiar. Se observau palide pete de gaze, nori obscuri și, în sfîrșit, mari planete răcite reflectînd lumina unei stele extraordinar de strălucitoare. Se apropiaseră de Ahernar, un astru albastru din clasa spectrală B5 cu un diametru doar de trei ori și jumătate mai mare decît al Soarelui nostru, dar care lumina cit opt sute de ori. Următoarea înregistrare fusese pesemne făcută după decenii de drum... Pe ecran apărură o altă stea, verde și luminoasă, din clasa S. Mwen Mas gîndi că lumina ei minunată de verde ar fi fost probabil și mai frumoasă văzută printr-o atmosferă. Răspunzînd parcă dorinței sale, pe ecran apărură suprafața unei planete noi.

Înainte spectatorilor răsări, fără de veste, un tărîm cu munți înalți, învăluiți în toate nuanțele verdei. Umbre de catran acopereau strălucirile adînci și povirnișurile abrupte, văluri verzi-viorii adiau

* Calea Lactee este numele mai cunoscut al Galaxiei noastre, căreia observatorii din antichitate îi spuneau Galaxias Kyklos, adică Cercul de lapte. (N. R.)

peste văi și stinci, peruzeaua apelor mărij se argintea, urcînd spre podișuri și piscuri, iar aurul tulbure însemna zonele pîrjolite de astrul fierbinte. Riuri smărdlii curgeau către lacuri și mări nevăzute, tînuite de lanțuri de munți. Mai încolo, o cimpie vălurită de dealuri se întindea pînă la țărmul oceanului, care din depărtare părea o uriașă oglindă coclîtă. Copaci albaștri purtau pe ramuri un frunziș îmbelșugat, poieni de purpură erau înverzite de tușiuri și ierburi necunoscute. Peste această vegetație luxuriantă se revărsau din străfundurile unui cer de ametist raze ca de miere. Oamenii Pămîntului incremeniră în fața acestei viziuni paradisiace. Mwen Maș recurse la vasta-i memorie ca să definească precis poziția astrului cel verde :

„Ahernar, alfa-Eridan — îi trecu prin minte — se află pe cerul astral, alături de Tukana... la o depărtare de 21 de parseci... Înapoierea unei astronave cu unul și același echipaj e cu neputință...

Deodată ecranul se stîns, și aspectul sălii închise, amenajate pentru consfăturile pămîntenilor le păru tuturor cit se poate de bizar. Președintele reluă firul expunerii :

— Steaua cea verde cu dimensiuni puțin mai mari decît celea ale Soarelui nostru vădește în liniile ei spectrale importante cantități de zirconiu...

Și președintele dădu caracteristicile astrului de zirconiu.

— În sistemul său, urmă Grom Orm, există două planete îngemănate, care se rotesc la o asemenea depărtare de astrul lor, încît primesc o cantitate de energie egală cu aceea pe care Pămîntul o primește de la Soare.

Grosimea și compoziția atmosferei, cantitatea de apă existentă corespund condițiilor de pe Pămînt. Iată datele preliminare obținute de expediția planetei ZJ—519. Aceste comunicări menționează de asemenea că pe cele două planete nu există o viață superior organizată, ceea ce reprezintă pentru noi un noroc extraordinar, întrucît, în caz contrar, lumea de acolo ne-ar fi fost închisă. După cum știți, cu șapte veacuri în urmă, mai precis în anul 72 al erei noastre, savanții au dezbătut problema populării planetelor înzestrate cu o viață cuge-tătoare superioară, chiar dacă nu de nivelul atins de civilizația terestră. Concluzia la care s-a ajuns atunci a fost că orice încercare de pătrundere pe asemenea planete duce la inevitabile violențe.

Știm acum cît de mare este varietatea lumilor din Galaxia noastră. Există stele albastre, verzi, galbene, albe, roșii, portocalii... cu hidrogen, heliu, carbon, cianogene, titan, zirconiu... cu diferite caracteristici de radiație... cu temperaturi înalte sau joase... cu deosebite compoziții atmosferice și ale nucleelor. Există planete cu cele mai diverse volume, densități, compoziții și grosimi atmosferice și hidrosferice, cu cele mai diferite distanțe pînă la astrul respectiv, cu cele mai variate condiții de rotație... Dar mai știm și altceva : faptul că planeta noastră — datorită apei indostulătoare pe care o are (70% din suprafața ei) și apropierii de Soare, care revărsă asupra ei rezerve bogate de energie — reprezintă una dintre rarele regiuni bogate în materie biologică cu o mare varietate a condițiilor, permițînd transformări neîntreprute.

De aceea la noi viața s-a dezvoltat mai repede decît în altele lumi, unde ea a fost împiedicată fie de lipsa apei sau a energiei solare fie de micimea uscatului. Mai repede chiar decît pe planetele prea bogate în apă. Prin comunicările Cercului ori prin propriile

noastre cercetări, am văzut că pe planetele foarte inundate, viața evoluează anevoie, cățărindu-se cu desperare în sus, pe trunchiurile planetelor ce răsar din nesfirșitele ape. De altfel însăși istoria Pământului ne arată că viața s-a dezvoltat mai încet în mlaștinile continentelor joase din era paleozoică * decât pe continentele înalte din era cainozoică **.

Astăzi mai știm că, pentru a asigura abundența și vigoarea vieții, e nevoie de stabilirea celei mai favorabile corelații dintre uscat și apă și că planeta noastră se apropie de limita maximă a acestui coeficient optim. Asemenea planete sînt puține în Cosmos și fiecare dintre ele reprezintă pentru umanitate o comoară de neprețuit întrucît intruchipează noi pămînturi locuibile, noi posibilități de perfecționare.

Din această categorie fac parte și planetele gemene ale stelei verzi de zirconiu. Din păcate, pentru descoperitorii lor, plămînzii locuitori ai planetei ZJ-519, ele sînt ori improprii, ori greu valorificabile. Precis nu știm. Fapt e că ei s-au grăbit să ne comunice aceste informații, după cum și noi le comunicăm descoperirile noastre.

În concluzie, pentru noi pornirea în Cosmos este absolut necesară. Iată de ce mi-am îngăduit să vă rețin atenția descriindu-vă atît de amănunțit planetele astrului verde. Ele par să fie excepționale obiective de cercetări. Distanța de șaptezeci de ani-lumină este acum accesibilă pentru astronave de tipul „Lebedei“, și poate că în cadrul celei de-a 38-a expediții astrale, ar trebui s-o trimitem spre Abernar.

Încheindu-și cuvîntarea, Grom Orm trecu la locul său și răsuci un buton de pe pupitrul tribunei.

În locul președintelui, în fața spectatorilor se ridică un mic ecran pe care apăru pînă la briu silueta masivă a lui Dar Veter, cunoscută multora dintre ei. Fostul director al stațiilor exterioare zimbi, întîmpinat de salutul mut al luminiișelor verzi.

— Dar Veter, explică Grom Orm, se află acum în deșertul radioactiv din Arizona, de unde se expediază, la o înălțime de 57.000 de kilometri, loturi de rachete pentru construirea satelitului. Și-a exprimat dorința să vă comunice părerea sa în calitate de membru al consiliului.

— Propun să se ia cea mai simplă hotărîre, se auzi glasul vesel al lui Dar Veter, ușor metalizat din cauza deformării aparatului. Propun să se trimită nu una, ci trei expediții!

Membrii consiliului și spectatorii înmărmuriră. Dar Veter nu era însă un orator iscusit; n-a căutat deci să profite de pauza aceasta plină de efect. Urmă:

— Planul inițial prin care se prevedea trimiterea celor două astronave ale expediției a 38-a pe steaua triplă EE7723+ES3468..

(Într-o clipă, Mwen Mas își închipui această stea triplă numită odinioară „omicron 2 — Eridan“. Era un sistem situat la mai puțin de cinci parseci de Soare. Compus dintr-o stea galbenă, una albastră și una roșie, își avea și el planetele lipsite de viață. Dar ceea ce-i interesa pe cercetători nu erau aceste planete. Steaua albastră din

* Era primară (N. R.).

** Era terțiară (N. R.).

acest sistem era o pitică albă *. Deși avea dimensiunile unei planete mari, masa îi ajungea pînă la jumătate din cea a Soarelui. Greutate specifică medie a substanței sale era de două mii cinci sute de ori mai mare decît densitatea celui mai greu metal terestru — iridiul. Gravitația, cimpurile electromagnetice și procesele termice de pe această stea erau de o excepțională însemnătate științifică, așa că meritau să fie studiate cît mai de aproape ar fi fost cu putință.)

— ...are acum, după experiența lui Mwen Mas și Ren Boz, continuase între timp Dar Veter, o asemenea însemnătate, că nu mai putem renunța la acest plan. Pe de altă parte, studierea astronavei străine, descoperită de expediția a 37-a, poate să ducă la descoperiri atît de mari încît e greu să hotărâști care dintre cele două cercetări este mai interesantă. Eu cred că s-ar putea trece peste vechile reguli de securitate și să se accepte riscul unei despărțiri a astronavelor. S-o trimitem pe „Aella” spre „omicron-Eridan”, iar pe „Tintajel” spre steaua T. Ambele nave sînt de clasa I ca și „Tantra”, care a făcut față unor nemaipomenite dificultăți.

— Ce romantism! spuse tare și fără pic de jenă Pur Hiss. Remarcînd însă unanîma dezaprobare, se potoli îndată.

— Da, firește, este cel mai pur romantism! spuse voios Dar Veter. Același romantism care a fost persecutat în trecut, fiind socotit dăunător activității societății și statului. O văd în sală pe Evda Nal, urmă Dar Veter. Ea vă va confirma că romantismul nu e numai psihologie, ci și fiziologie! Sarcina epocii noastre este să-i facem pe toți oamenii de pe planetă să devină romantici! Dar vă rog să-mi scuzați această digresiune. Continui. Să trimitem astronava cea nouă, „Lebăda”, pe Ahernar, steaua cea verde, pentru că planeta noastră nu va cunoaște rezultatele acestei expediții decît peste o sută șaptezeci de ani și pentru că Grom Orm are deplină dreptate spunînd că cercetarea planetelor asemănătoare cu cea terestră e pentru noi o datorie față de urmașii noștri, față de omenirea căreia trebuie să-i deschidem noi căi în Cosmos.

— N-avem, deocamdată anamezon decît pentru două nave, obiectă secretarul, Mir Om, și va fi nevoie de zece ani ca să pregătim încă un zbor, fără a produce perturbații în economia Pămîntului. Amin-tesc că, în momentul de față, refacerea satelitului absoarbe multe forțe de producție.

— Am prevăzut acest lucru, răspunse Dar Veter, și propun, dacă Consiliul Economic va găsi cu putință acest lucru, să ne adresăm întregii populații pămîntești. Toată lumea să-și amine timp de un an călătoriile și excursiile de agrement, să deconecteze televizoarele acvariilor noastre din fundul oceanului, să nu se mai aducă pietre prețioase și plante rare de pe Venus și Marte, iar uzinele de podoabe să-și sisteze activitatea. Consiliul Economic este mai în măsură decît mine să hotărască ce anume trebuie să fie oprit un timp spre a se putea canaliza energiile economisite pentru producția anamezonului. Cine din noi ar refuza să-și reducă necesitățile pentru un singur an

* Piticele albe (cunoscute deocamdată în număr mic) sînt cele mai mici stele; asemănătoare satelitului lui Sirius, au dimensiuni foarte mici, dar o densitate uriașă din cauza colosalei lor temperaturi și presiuni interne, care, ionizînd aproape total atomii existenți acolo, îi aduce sub formă de nuclee apropiate unele de altele. (N. R.)

de zile ca să le putem face copiilor noștri un dar mareț: două planete noi, scăldate în razele dățătoare de viață ale unui soare verde, plăcut ochilor.

Dar Veter își întinse mâinile, adresându-se Pământului întreg: știa că sute de milioane de ochi îl urmăresc pe ecranele aparatelor de televiziune. Salută din cap și dispăru, lăsând în urmă o lumină albăstruie. Acolo, în deșertul Arizonei, bubuituri puternice cutremurau la intervale regulate pământul, indicând că o nouă rachetă s-a înălțat cu încărcătura ei dincolo de limitele bolții albastre a cerului. Aici, toți cei prezenți în sala consiliului se sculară în picioare, cu mina stângă ridicată în semn de acord deplin cu cele spuse de vorbitor.

Grom Orm se ridică în picioare și spuse:

— Ne vom adresa omenirii cu rugămintea să-și reducă parțial necesitățile în anul 809 al Erei Cercului. Veter a uitat însă că istoricii au descoperit un Cal de Aur ce datează din epoca Anilor Minciunii. Aceste sute de tone de aur curat pot fi folosite pentru producerea anamezonului și astfel vom izbuti să procurăm în scurt timp rezervele necesare pentru zbor. Așadar, pentru prima oară în istoria Pământului, să trimitem simultan cîte o expediție pe trei sisteme stelare și să încercăm tot pentru prima oară să atingem lumi care se află la o distanță de șaptezeci de ani-lumină!

Declarind ședința închisă, președintele rugă să mai rămână doar membrii consiliului. Trebuia să trimită de urgență cereri de avizare Consiliului Economic și Academiei de Stohastică și Previziune pentru preîntîmpinarea eventualelor primejdii și greutăți survenite pe drumul spre îndepărtatul Ahernar.

*

Cedri scunzi cu cetina neagră, o varietate rezistentă la frig și cultivată special pentru regiunea subantarctică, foșneau solemn în bătaia vîntului. Aerul rece și dens curgea ca un riu repede, aducînd cu sine acea puritate și răcoare neobișnuită, pe care n-o găsești decît în largul oceanului sau pe înaltele culmi. Dar în munți vîntul care trece deasupra zăpezilor veșnice este uscat și iute ca un vin spumos, pe cînd aici răsufllarea oceanului se simțea ca o umedă mîngîiere.

Clădirea sanatoriului „Zorile albe” cobora spre mare în terase, cu pereți de sticlă și a căror formă aerodinamică amintea uriașele nave marine din trecut. În timpul zilei, zmeuriul palid al porțiunilor pline al scăriilor și al coloanelor verticale contrasta net cu masele bolțite ale stincilor de andezit brun-violet, străbătute de cărării de porțelan sur-albăstrii din sienit* topit. Acum însă, spre sfîrșitul primăverii, noaptea polară albise și netezise toate culorile în strania-i lumină, care parcă emana din adîncurile cerului și ale mării. Pentru o oră, soarele se ascunde în spatele podișului sudic, de unde răsărea o auroră ce învăluia cu arcul ei grandios zarea de miazăzi a cerului. Era reflexul marilor ghețari de pe continentul antarctic care se mai păstrasera pe o cocoasă înaltă din jumătatea lui răsăriteană, după ce fuseseră împinși pînă acolo de voința omului, ce nu lăsase decît un sfert din imensa lor masă de odinioară. Albele zori polare, de la care se trăgea

* Sienit — rocă eruptivă, alcătuită din feldspați alcalini și din alte minerale. (N. R.)

și numele sanatoriului, transformaseră totul în jur într-o lume ireală, toată numai lumină diafană, fără umbre ori străluciri.

Pe cărarea argintie de porțelan, cu șerpuii line, se îndreptau încet spre ocean patru oameni. Chipurile bărbaților, ce veneau mai în urmă, păreau tăiate din stincă sură de granit, iar ochii mari ai celor două femei aveau în priviri o adâncime uimitoare, enigmatică.

Lipindu-și obrazul de gulerul jachetei de lână a Vedei Kong, Niza Krit îi vorbea aprins, în timp ce savanta istoriografă, neascunzându-și o ușoară mirare, se uita atent la fata aceasta, care la prima vedere îi semăna atât de mult.

— Mi se pare că darul cel mai frumos pe care o femeie îl poate face omului iubit este să-l creeze din nou și, astfel, să prelungească existența eroului ei... Oare aceasta nu este aproape imortalitatea ?!

— Nu pot însă îndura gândul că voi fi nevoită să mă despart de această ființă micuță, a mea pînă la cea din urmă picătură de singe, urmă Niza, preocupată de gândurile ei, că va trebui să încredințez altcuiva educația copilului meu îndată după ce am încetat de a-l mai hrăni...

— Te înțeleg, dar nu sînt de acord, se încrunță Veda, ca și cum tinăra fată ar fi atins o coardă sensibilă a sufletului ei. Una dintre cele mai mari victorii ale omenirii este cea repurtată asupra orbului instinct matern și înțelegerea faptului că numai educația în colectiv a copiilor, de către oameni bine aleși și cu o pregătire specială, poate făuri un om demn să facă parte din societatea noastră. Acum nici nu mai există o asemenea nebunească iubire de mamă. Căci orice mamă știe de mult că lumea întreagă îi va înconjura copilul cu bunățate și blîndețe, nu cu primejdii, cum era înainte. Și astfel iubirea instinctivă de lupoaică, iubirea născută din teama animalică pentru puilul ei, a dispărut azi cu totul.

— Înțeleg acest lucru, spuse Niza, dar numai cu mintea...

— Iar eu simt cu toată ființa mea că cea mai mare fericire, aceea de a aduce bucurie unei alte ființe, este acum la îndemîna oricărui om, de orice vîrstă, lucru de care în vechile societăți n-aveau parte decît părinții, bunicii și bunicele, dar mai cu seamă mamele... De ce să rămii neapărat cu copilul? Doar și aceasta-i o rămășiță din timpurile cînd femeile erau silite să ducă o viață îngustă și nu puteau rămîne totdeauna alături de iubiții lor. Cît despre voi, atîta timp cît vă veți iubi, veți fi mereu împreună...

— Nu știu. Dar uneori mă prinde un dor nestins, o dorință aprigă de a vedea umblînd alături de mine o ființă micuță care să-i semene lui. O doresc atât de mult, încît, fără să vreau, îmi înțeleg minile și... nu, nu mai știu ce să spun...

— Există Insula Mamelor — Jawa. Acolo trăiesc mamele care vor să-și crească singure copilul: de pildă, cele care și-au pierdut iubitul...

— Dar nu-i vorba de asta. N-aș putea deveni educatoare, așa cum o fac femeile care iubesc foarte mult copiii. Simt în mine atîta putere și am fost o dată în Cosmos...

Veda se imblînzi.

— Ești tinerețea personificată, Niza, și nu numai din punct de vedere fizic. Ca toți oamenii foarte tineri, ce se izbesc de contradicțiile vieții, nu înțelegi că ele reprezintă însăși viața, că bucuria iubirii

aduce în mod necesar griji, frământări și dureri, ce sînt cu atît mai vij, cu cît mai puternică este dragostea. Iar dumitale ți se pare că totul va fi pierdut chiar de la prima lovitură pe care ți-o dă viața...

Rostind cuvintele din urmă, avu fulgerător intuiția că pricina zbu-
ciumului și a pătimașelor dorinți ale Nizei nu era numai tinerețea ei. Veda își dădu seama că, asemenea multor oameni, săvîrșise greșeala de a crede că rănile sufletești se vindecă o dată cu leziunile fizice. Lucrurile stau însă altfel: o rană psihică ascunsă adînc într-un trup sănătos fizicește poate să rămînă mult timp tainuită și să se redeschidă pe neașteptate, uneori din cea mai neînsemnată cauză. Aceasta se pe-
trecuse pesemne și cu Niza. Cei cinci ani de paralizie, deși petrecuți în stare de completă inconștiență, lăseseră o amintire de neșters în toate celulele organismului ei. Păstra într-una teama întîlnirii cu în-
spăimîntătoarea făptură care fusese cît pe-aci să-lucidă pe Erg Noor.

Ghicindu-i gîndul, Niza spuse cu glas înăbușit:

— După cele trăite pe steaua de fier, nu mă părăsește o sen-
zație ciudată. Undeva în sufletul meu, într-o părțică a lui, a ră-
mas un gol și o teamă. Ele există alături de bucurie, putere, încre-
dere, fără să le nimicească, dar și fără să dispară. Și nu pot să
lupt împotriva acestui gol decît cu ajutorul muncii mele, care tre-
buie să mă absoarbă în întregime, să nu mă lase singură față în
față cu... Știu acum ce înseamnă Cosmosul pentru un om singur —
și cu atît mai mult mă înclin în fața memoriei celor dintii eroi ai
astronavigației!

— Mi se pare că te înțeleg, răspuse Veda. Mi-a spus Erg. Am
fost o dată pe micile insulițe ale Polineziei, pierdute pe întinsul
oceanului. Acolo, în mijlocul apelor, te cuprinde o tristețe infinită,
ca un cîntec de jale care se pierde în zările sure. Poate că stră-
vechile strune sufletești ale primitivului zbuțumiat în singurătate
îi amintesc omului de azi cît de slab și de osîndit este el cînd se
închide în găoacea eului său. Nu puteam scăpa de acest sentiment
decît cu ajutorul muncii comune, al gîndurilor împărțite. Dacă
sosea o navă, chiar și cu mult mai mică decît insula, oceanul ne-
mărginit se transforma îndată. O mină de prieteni și o navă for-
mează îndată o adevărată lume, care se îndreaptă dirz spre zări ce
pot fi atinse și se lasă cucerite... Același lucru se petrece și cu
corabia cosmică — astronava. În interiorul ei te afli laolaltă cu
tovarăși de drum și de muncă, puternici și curajoși. Dar să fii sin-
gur în fața Cosmosului?!... Veda tresări... Nu cred că omul este în
stare să îndure acest lucru!

Niza se lipi și mai tare de ea.

— Ce bine ai vorbit, Veda!

— Niza, imi ești acum foarte dragă. Înțeleg mai bine hotărîrea
dumitale... În condițiile unui zbor atît de depărtat, pentru ca nava
să se mai poată întoarce, trebuie neapărat ca la înapoiere să vă
ia locul copiii voștri, trebuie să existe doi Ergi și poate chiar mai
mulți...

Niza strînse în tăcere mina Vedei, lipindu-și nasul de obrazul
ei rece.

— Dar ai să poți rezista, Niza? Oricum, este o nebunie!

— Despre ce nebunie vorbești, Veda? se întoarse spre ele Erg
Noor. Te-ai înțeles cu Dar Veter!? De o jumătate de oră caută să
mă convingă că trebuie să rămîn și să împărțesc celor tineri expe-

riența mea de astronaut, în loc să pornesc într-un zbor din care nu te mai întorci.

— Și a reușit să te convingă?

— Nu. I-am răspuns că experiența mea în materie de astronautică este mai necesară ca să duc „Lebăda” la destinație, acolo (și Erg Noor arată spre cerul palid), s-o duc pe drumul care n-a mai fost pînă acum străbătut de nici o navă a Pămîntului sau a Marelui Cerc!

În clipa în care Erg Noor rosti acest din urmă cuvînt, în spatele său se arată un colț de soare și razele lui măturară dintr-o dată tot misterul zorilor albe.

Cei patru prieteni erau acum pe mal. Dinspre larg, adia o suflare înghețată. De țărîm se spargeau rinduri, rinduri talazurile grele, fără spumă, ale frămîntatului ocean antarctic. Veda Kong privea cu interes această apă de oțel, care, pe măsură ce înainta în larg, se întuneca tot mai mult, căpătînd în razele piezișe ale soarelui nuanțele viorii ale gheții.

Niza Kriț stătea alături în hăinuța ei de blană; de sub căciulița rotundă se revărsa bogatu-i păr de aramă. Ca de obicei, își înălța cînd și cînd fruntea cu o mișcare îndărătnică.

— Veter, nu-ți place Niza? întrebă cu o indignare prefăcută Veda Kong.

— Știi prea bine cît o admir! răspunse Dar Veter. Acum însă mi se pare atît de mică și de gingașă în comparație cu...

— Cele ce mă așteaptă? întrebă provocator Niza. L-ai lăsat în pace pe Erg și acum mă ataci pe mine?

— Nici nu mă gîndesc! se apără grav Dar Veter. Dar mîhnirea mea este cît se poate de explicabilă. O minunată creație a scumpului meu Pămînt urmează să plece în abisurile Cosmosului, în împărăția lui de beznă și ger. Nu-i un regret, Niza, ci tristețea unei mari pierderi!

— Într-adevăr, îl aprobă Veda. Niza pare o luminiță a vieții în fața spațiilor glaciale, inerte...

— Par o floare tropicală?! întrebă Niza, și intonația ei ciudată o făcu pe Veda să se rețină a da un răspuns afirmativ.

— Care din voi cunoaște mai bine decît mine bucuria luptei cu frigul!?

Și, smulgîndu-și căciulița, Niza își scutură coama-i de aramă; apoi, dintr-o mișcare, își scoase haina:

— Ce faci, Niza? Veda Kong îi ghici cea dintîi intenția și se repezi spre astronautoare.

Dar fata se și urcase în virful stîncii care atîrna deasupra valurilor și de acolo aruncă Vedei hainele pe care le dezbrăcase și le făcuse sul, cu o uimitoare iuțeală.

— Adu-mi-le, te rog, după stîncă aceea!

Trupul Nizei se întinse într-o săritură minunată de precisă. Valurile reci o primiră în sinul lor, iar Veda se cutremură la gîndul senzației pe care o putea provoca o asemenea baie. Dar Niza înota liniștit înainte, înfruntînd cu mișcări puternice, largi, talazurile. Săltață pe o creastă de val, făcu de acolo semne celor rămași pe țărîm, chemîndu-i s-o urmeze.

Veda Kong o urmărea, plină de admirație.

— Veter, asta nu mai e fată, ci urs polar! strigă ea. Oare ni-

meni dintre noi nu-i în stare s-o imite? Îi face de ris pe pămînteni în fața zburătorilor cosmici. Tu doar ești un nordic!

— Din păcate, sînt doar la origine... Prefer mările calde, spuse Dar Veter apropiindu-se prudent de marginea apei. Se dezbracă, pipăi apa cu piciorul și, scofînd un „uf!” răsunător, se aruncă într-un val de oțel care-i venea în întîmpinare. Din trei mișcări largi ajunsese pe coama valului, apoi lunecă în hăul negru care se surpa în fața talazului următor. Numai un antrenament de mai mulți ani și obiceiul de a face baie tot anul salvară prestigiul lui Dar Veter. În primul moment, i se tăiașe respirația, rotogoale roșii începuseră a-i juca pe dinaintea ochilor. Dar după cîteva scufundări și salturi rapide izbuti din nou să respire ca lumea. Se întoarse pe mal vînat, tremurînd și porni în goană, alături de Niza, pe cărarea ce ducea la deal. După cîteva clipe, gustînd din plin plăcerea hainelor călduroase de blană, găseau amîndoi că pînă și vîntul care se întefșește le aduce adierea mărilor de mîrgean.

— *Cu cît te cunosc mai bine, spuse încet Veda, cu atît îmi dau mai mult seama că Erg Noor nu și-a greșit alegerea. Nimeni n-ar putea mai bine ca dumneata să-l îmbărbăteze într-o clipă de cum-pănă, să-l apere și să-i aducă bucurie.*

Obrajii palizi ai Nizei se îmbujorară.

Își luau dejunul pe o înaltă terasă de cristal, care vibra toată în bătaia vîntului. Erau toți patru tăcuți, cum sînt de obicei oamenii înainte de a se despărți pentru mult timp.

— Ce trist este să te împrietenești cu oameni care-ți plac și să fii nevoit să te desparți îndată de ei! rosti deodată Dar Veter.

— Poate că dumneata..., începu Erg Noor.

— Mi-am terminat concediul. Trebuie să mă întorc pe satelit, unde începe construirea învelișului de protecție. Poimiine mă întînesc cu Grom Orm.

— Și eu voi pleca, adăugă Veda. Am să cobor într-o peșteră descoperită de curînd în Asia Centrală... un depozit din Era Marii Sciziuni.

— „Lebăda“ va fi gata spre sfîrșitul anului, iar noi ne vom începe lucrul peste șapte săptămîni, spuse încet Erg Noor. Cine este acum directorul stațiunilor exterioare?

— Deocamdată Iunii Ant. Dar el nu vrea să se despartă de mașinile lui de memorizat, iar consiliul n-a confirmat încă candidatura lui Emb Ong, un îndrăzneț inginer-fizician de la instalațiile F din Labrador și colaborator al „Academiei Limitelor”...

— Nu-l cunosc.

— Nu-i prea cunoscut pentru că se ocupă de problemele mecanicii megaondulatorii*, un domeniu care abia începe să fie cercetat.

— Dar Mwen Mas?

— Scrie o carte despre emoții. N-are nici el prea mult timp la dispoziție, căci Academia de Stohastică și Previziune l-a numit consultant pentru expediția „Lebedei” voastre. De îndată ce materialele vor fi adunate, va fi nevoit să-și ia rămas bun de la cartea lui.

* Mecanica megaondulatorie studiază ritmurile gigantice ale răspîndirii energiei pe scară galactică și metagalactică (N. A.).

— Păcat!

Veter se ridică în picioare cu gândul să-și ia rămas bun.

— La revedere! Termină-ți cât mai repede treburile căci altminteri nu mai reușim să ne vedem! făcură Niza și Erg, întinzându-i mâinile.

— Ne vedem noi! le făgădui cu toată încrederea Dar Veter. În cazul cel mai rău, în deșertul El Homra, înainte să decolați...

— Fie și înainte să decolăm! consimțiră cei doi astronaviatori.

(Citiți în numărul viitor capitolul:
„NEBULOASA DIN ANDROMEDA“)

DESPRE ATOMI

ORIZONTAL

1. Particule emise de unii atomi radioactivi — titlu de onoare; 2. Alfa și beta — corp cu o poziție similară față de planete ca electronii față de nucleul atomic — simbolul unui element cu numărul atomic 10; 3. Un ciorchine de... albine! — combustibil de modă veche, în comparație cu combustivitatea termoneucleară; 4. Element cu numărul atomic 35 — ...mijloc de lunecuş — atomii în mâinile imperialiștilor; 5. Drepti — energia nucleară îl va modera după dorință; 6. Neptunus (lat.) — a anula sarcina electrică adevărată a unui corp, printr-un curent de conducție; 7. Aparat întrebuințat în fizica nucleară și a raxelor X ca accelerator pentru electroni (pl.) — sau; 8. Particule cu un diametru mai mic de 1 mm vizibile la microscopul obișnuit — cositor; 9. Cea grea e folosită la reactoarele nucleare ca încetinitor de neutroni (moderator) — unitate de măsură pentru lungimi, egală cu 25.399 mm — moral; 10. Simbolul unui element radioactiv — atomi încărcăți cu electricitate — jir; 11. Egalitate — mere! 12. Furnizori de energie prin dezagregare — o are orice formă de energie; 13. Orasul tăurar al U.R.S.S. — radiațiile unui element radioactiv.

VERTICAL

1. Element cu un foarte mare număr de compuși, datorită capacității atomului de a se lega chimic atât cu alți atomi de-a lui, cât și cu atomi ai altor elemente — atom folosit în industrie și în cercetări științifice; 2. Element cu numărul atomic 5 — simbolul unui element cu o parte din izotopi radioactivi — simbolul protactiniului, unul din elementele radioactive care se dezintegrează cu emisia de particule alfa, trecând în actiniu — după ...104, a apărut și... 110; 3. Element cu numărul atomic 53 — nume feminin — se va fertiliza cu ajutorul energiei nucleare; 4. Locul sigiliului — ascunde adevărul — risipă; 5. Proiectează un fascicul luminos divergent — dispozitiv pentru producerea unei reacții nucleare prin bombardarea cu neutroni a unor anumite elemente (pl.); 6. Atom (fiz.) — particula elementară lipsită de sarcină electrică, care împreună cu protonul constituie nucleii atomici (pl.); 7. Plumb așinat; 8. Particula subatomică de circa 1.840 ori mai ușoară decât un atom de hidrogen, are cea mai mică sarcină electrică (pl.) — comună în Bihor; 9. Actor cu gesturi la romani — nume grecesc — care nu cred în ce nu văd! 10. Emană fumărole prin Sicilia — 51 la romani — veșnic; 11. Unitate de energie în sistemul C.G.S. (pl.) — nu se mișcă — simbolul titanului; 12. Plantă textilă — particula elementară cu o sarcină pozitivă sau negativă egală cu aceea a electronului, dar având o masă mai mare decât a acestuia (pl.) — e prea puțin spus pentru un atom; 13. Plin de curaj — unitate de măsură a radioactivității egală cu cantitatea de substanță radioactivă alfa care emite pe secundă același număr de particule alfa ca un gram de radium.

ATENȚIUNE!

Clubul glumeților anunță că începînd cu acest număr, revista „Știință și tehnică” împreună cu Colecția „Povestiri științifico-fantastice” organizează un concurs permanent de dezlegări de probleme de știință distractivă.

Problemele pentru concurs vor fi publicate în fiecare din numerele revistei cît și în fiecare din numerele colecției „Povestiri științifico-fantastice”, participanții fiind obligați să rezolve problemele publicate atît în revistă, cît și în colecție.

Rezolvările problemelor publicate în revistă vor fi trimise de fiecare dată pînă cel mai tîrziu la data de 25 ale lunii respective. Rezolvările problemelor publicate pentru colecția „Povestiri științifico-fantastice” vor fi trimise redacției în timp de 10 zile de la apariție.

Premiile pentru tovarășii care vor întruni cel mai mare număr de răspunsuri exacte vor fi acordate trimestrial.

Abonamentele la revista „Știință și Tehnică” și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice” se primesc pînă cel mai târziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiunile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

APARE DE TREI ORI PE LUNA - PREȚUL 1 LEU